

Základní škola a Mateřská škola Chvalčov,
okres Kroměříž, příspěvková organizace
Školní 633, 768 72 Chvalčov

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Roční období ve školní družině

Platnost: od 1.9. 2022

Ve Chvalčově 1.9. 2022

Mgr. Jana Kubáníková
ředitelka školy

1.Charakteristika školní družiny

Činnost školní družiny se řídí vyhláškou č.74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Školní družina zabezpečuje žákům náplň volného času v době před školním vyučováním, odpoledne před odchodem domů či do různých zájmových kroužků.

Mezi priority ŠD patří utváření zdravé osobnosti po stránce fyzické i psychické, odolné vůči negativním vlivům, zaměřujeme se na upevnování dobrých mezilidských vztahů a na vytváření správného vztahu k prostředí a posilování komunikačních dovedností. Chceme, aby prostor školní družiny byl pro všechny příjemný, vedeme účastníky k tvořivosti a rozvíjíme estetické vnímání. Snažíme se o vytvoření místa pro aktivní odpočinek dětí po vyučování a zároveň přispět k cílenému ovlivňování jejich volného času.

Naši ŠD navštěvují žáci 1. – 5. ročníku ZŠ. Tvoří ji 1-2 věkově smíšená oddělení, průměrná naplněnost je 30 - 40 dětí.

2. Cíle vzdělávání školní družiny

- rozvíjet osobnost dítěte, aby uměl samostatně myslet a vést ho k zodpovědnosti za sebe a své jednání
- osvojení si základních hodnot, na nichž je založena naše společnost
- osvojení postojů, které spočívají v úctě k vlastnímu zdraví a zdraví ostatních
- rozvíjet správný vztah a chování k životnímu prostředí
- připravit jedince na život ve společnosti a vybavit ho vědomostmi, ale také postoji
- posilovat komunikační postoje
- vychovávat k smysluplnému využívání volného času a vybavovat žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času

3.Délka zájmového vzdělávání

Provoz ŠD

Provoz ranní ŠD je zabezpečován od 6.00 – 7.45 hod. Žáci se scházejí v oddělení pro ranní ŠD, přicházejí nejpozději do 7.15 hod.. Účast v ranní ŠD je zapisována do tabulky pro RŠD.

Odpolední ŠD je zabezpečována ve 2. odděleních zpravidla od 11.40 – 16.05 hod..

Doba od 13.00 do 15.00 hod. je věnována zájmovým činnostem a vycházkám podle programu jednotlivých oddělení, vychovatelky s žáky mohou pobývat venku mimo budovu školy a jiných prostor školy.

Není vhodné vyzvedávat žáka v tuto dobu, narušuje se program školní družiny. Vychovatelka při výběru zaměstnání přihlíží k počasí a k zájmu žáků v oddělení.

Přerušeni činnosti školní družiny může rozhodnout ředitel po projednání se zřizovatelem.

4. Formy vzdělávání

Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru.

Příležitostné akce přesahují zpravidla rámec pravidlené činnosti a nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností. Jsou to např. besídka, návštěva divadelních představení, exkurze, turistické výlety.

Spontánní aktivity zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, výtvarné, rukodělné, hudební, přírodovědné, vlastivědné činnosti při pobytu venku (po organizované části pobytu v družině), spontánní hry v rámci ranní ŠD, v období před odpoledním odchodem z ní.

Odpočinkové činnosti obsahují klidové čin. (poslechové, individuální hry, klid po obědě), ale též aktivní odpočinek (rekreační činnosti), který bude kompenzovat jednostrannou zátěž během školního vyučování - např. závodivé hry při pobytu venku či v tělocvičně.

Příprava na vyučování zahrnuje především didaktické hry, tématické vycházky a další činnosti jimiž upevníme a rozšíříme poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.

5. Obsah a časový plán vzdělávání

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

6. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které žáci získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Prolínají se všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

1. Kompetence k učení

Žák má pozitivní vztah k učení. Klade si otázky a hledá na ně odpovědi, samostatně pozoruje a experimentuje, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, získané vědomosti dává do souvislostí a uplatňuje v praktických situacích.

2. Kompetence k řešení problémů

Žák se učí problémy pochopit a vyřešit, ne, se jim vyhýbat. Rozlišuje správná a chybná řešení, učí se obhájit svá rozhodnutí a uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí.

3. Kompetence komunikativní

Žák ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky a odpovědi vhodně formulovanými větami. Komunikuje bez ostychu s vrstevníky a naslouchá druhým. Myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi vyjadřuje srozumitelně. Učí se říct svůj názor a respektovat názor druhých.

4. Kompetence sociální a interpersonální

Žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry ve skupině. Spolupracuje, dokáže se prosadit a podřídit, přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

5. Kompetence občanská

Žák respektuje, chrání a oceňuje tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj pro kulturu a tvořivost. Aktivně se zpojuje do sportovních aktivit a kulturního dění. Učí se rozpoznávat nespravedlnost, šikanu, agresivitu a jak se jim bránit. Osvojuje si ohleduplné chování ke svému zdraví a zdraví ostatních. Podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí. Respektuje kulturní hodnoty národa.

6. Kompetence k trávení volného času

Žák se učí smysluplně trávit svůj volný čas, rozvíjí své zájmy v individuálních a skupinových činnostech, které jsou spontánní i organizované a sám si je vybere. Je schopen rozlišit činnosti pro jeho zdraví nebezpečné. Umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

7. Kompetence pracovní

Učí se pracovní návyky, dodržování bezpečnosti a bezpečného používání nástrojů a vybavení školní družiny. Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech. Spolupracuje ve skupině, spoluvytváří pravidla práce v týmu, pomáhá druhým a dokáže si o pomoc požádat. Dokáže pracovat podle instrukcí a návodu.

7. Program výchovy a vzdělávání

- Vychází z RVP naší školy a to z kapitoly „Člověk a jeho svět“ . Je uspořádán do 5 tematických okruhů (Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví)
- Je sestaven pro jeden vzdělávací cyklus – 5 roků , určen dětem od 1. do 5. třídy
- Je tvořen dle polohy a podmínek školy
- ŠVP je otevřený dokument, který se může v průběhu roku doplnit nebo upravit
- Každým rokem je doplněn terminálem akcí ŠD

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. Místo, kde žijeme

Tematický okruh	Obsah a popis činnosti	Kompetence
Náš domov	Můj domov, důležitost rodiny, vyprávění o životě naší rodiny Kreslení členů rodiny, jak trávíme volný čas, sportování, výlety Stavby domů z kostek, ze stavebnic Povolání rodinných příslušníků (VV, pantomima, divadlo)	3,4,5 3,4,6 2,3,5 3,6,7
Škola	Seznámení s prostředím školy, školní družiny, jídelny, učíme se v ní orientovat Seznámení s vnitřním řádem ŠD Bezpečná cesta do školy, zajímáme se o dopravní značky, určujeme a vysvětlujeme význam	1,2,6 2,4,5 1,2,5,6
Obec	Seznámení s obcí, obecní úřad, důležitá místa v obci, budovy (obchod, pošta, kulturní dům, autobusové zastávky) Historie obce, kultura v obci, orientace v okolí obce (orientace v okolí, vycházky, výtvarné zpracování)	1,2,5,6,7 1,3,5,7
Naše vlast	Domov, obec, kraj, stát, hlavní město, státní symboly Historie a památky našeho regionu – Hostýnské vrchy, Bystřice pod Hostýnem, tématické vycházky, kreslení	1,3,5,6, 1,3,5,6,7

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

2. Lidé kolem nás

Tématický okruh	Obsah a popis činnosti	Kompetence
Rodina	Představení své rodiny, mluvíme o rodičích, prarodičích, sourozencích, zjišťujeme jejich narozeniny, svátek, vyrábíme přáníčka Povídáme si, co pro nás znamená maminka, kreslíme ji, vyrábíme pro ni dárek	3,4,6,7 1,3,4,6,7
Kamarádi	Vyprávění o kamarádech a důležitosti přátelství, kreslení nejlepšího přítele Vztah ke spolužákům, vzájemná tolerance, práce v týmu, sportovní činnosti v družstvech Diskuse o šikaně (verbální, fyzické) a jejich důsledcích	3,4,7 1,2,3,4,7 2,3,5,
Svátky a oslavy	Adventní čas, Vánoce, Masopust-zvyky a tradice, Velikonoce (výroba přání, dárků, ozdob) Výzdoba školy, školní družiny podle daného svátku	1,3,5,6,7 1,6,7
Jak se správně chovat	Osvojování a dodržování základů slušného chování, známe kouzelná slovíčka -prosím, děkuji, pozdrav, omluva Úcta k rodičům, pedagogům, starším, vrstevníkům, sobě samým, správné chování v dopravních prostředcích, akcích pořádaných školou Zásady slušného a správného stolování-oslavy, obědy	1,2,3,4,5 1,3,4,5,6 2,3,4,5
Povolání	Důležitost všech povolání, povolání rodičů, čím bych chtěl být-malování, besedy, hra	2,3,4,5,7

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

3. Lidé a čas

Tématický okruh	Obsah a popis činnosti	Kompetence
Náš denní režim	Seznámení s rozvrhem ve školní družině- dodržování denního režimu Učíme se rozlišovat povinnost a zábavu (odpočinková, rekreační a zájmová činnost) Určujeme si pravidla při činnostech v ŠD	1,2,3,6 1,2,4,5,6,7 1,3,4,6
Orientace v čase	Zdokonalujeme se poznávat roční období, měsíce, dny a hodiny Zařazujeme různé zážitky do časové osy -minulost, přítomnost, budoucnost Povídáme si a kreslíme jak se žilo dříve- pohádky, říkadla, zapomenutá řemesla a nástroje Zařazení důležitých mezníků v roce-svátky, narozeniny, vysvědčení, prázdniny	1,3 1,3,4,6 1,3,6,7 1,3,5,6
Aktivní volný čas	Práce s dětským časopisem nebo knihou-četba, křížovky, vypravování Využívání her při nichž se cvičí paměť, pozornost,soustředěnost, tvořivé myšlení Využití PC pro získání informací, didaktické hry, kvízy, hlavolamy Při výrobě používáme různé druhy materiálů-karton,papír,textil, korálky..	1,2,3,6,7 1,3 1,6,7 1,2,6

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

4. Rozmanitosti přírody

Tématický okruh	Obsah a popis činnosti	Kompetence
Příroda okolo nás	Prohlubování znalostí o přírodě-kvízy, soutěže Pozorování přírody při vycházkách-živočichové, rostliny, změny během roku Využívání přírodnin k výtvarným a pracovním činnostem Domácí zvířata a živočichové v přírodě-vyprávění jak se o ně starat	1,4,5,6,7 2,3,5,6 1,2,3,6,7 1,2,3,5,6
Hry v přírodě	Domečky pro skřítky, sněhuláci, využívání přírodních materiálů k činnostem Malování v přírodě-kreslíme stromy, květiny, krajinu Přírodovědné kvízy, soutěže, práce s encyklopedií (poznávání živočichů a rostlin)	1,6,7 6,7 1,2,3,6,7
Chráníme životní prostředí	Třídíme odpad (plasty, papír a ostatní) Povídání o tom, jak člověk škodí nebo prospívá přírodě Den Země – čištění přírody v okolí školy	1,5,6 1,2,3,5,6 2,6,7

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

5. Člověk a jeho zdraví

Tématický okruh	Obsah a popis činnosti	Kompetence
Poznáváme své tělo	Četba a práce s encyklopedií, seznámení s lidským tělem (stavba, funkce, orgány) Soutěže v procvičování smyslů (čich, hmat)	1,3,6,7 1,6
Zdravý životní styl	Besedy o zdravém životním stylu, potravinová pyramida Vycházky do přírody, hry venku, na hřišti Sestavování zdravého jídelníčku, doplňujeme kreslenými a vystřiženými obrázky Hygienické návyky- vytváření návyků osobní hygieny, sebeobslužné činnosti, dbáme na svůj vzhled Patologické jevy- povídání o nebezpečných a návykových látkách (alkohol, kouření, drogy)	1,3 3,6,7 3,4,7 1,3,5,6 1,2,3,4,5,6
Prevence úrazů	Besedy o bezpečnosti při činnostech, sportu, hrách, o prázdninách, při pohybu v obci a ve městě Učíme se důležitá telefonní čísla (praktický nácvik přivolání pomoci)	1,2,3,5,6 1,2,3,4

8. Podmínky přijímání uchazečů

Vychovatelka školní družiny zajišťuje přihlašování a odhlašování žáků předáváním informací zákonným zástupcům.

Přihlašování a odhlašování žáků do ŠD je prováděno na základě písemných žádostí zákonných zástupců. Do ŠD jsou přijímáni žáci 1. – 5. ročníku ZŠ.

O zařazení žáků do ŠD rozhoduje ředitelka školy.

Při zařazení žáků do ŠD jsou zákonní zástupci žáka seznámeni s Vnitřím řádem ŠD.

Průběh a ukončování vzdělávání

Zájmové vzdělávání probíhá během školního roku od září do června.

V době podzimních, zimních, jarních a hlavních prázdnin činnost probíhá dle zájmu dětí a rozhodnutí zřizovatele.

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění věnována průběžná zvláštní pozornost – snažíme se o zvýšenou motivaci, výrazně chválíme i malé úspěchy a pokroky v práci.

Materiální a ekonomické podmínky ŠD

Školní družina má k dispozici hernu s odpočinkovými a hracími kouty, jednu menší hernu vybavenou 2 počítači. Dále je vybavena stolními hrami, konstruktivními stavebnicemi, časopisy, příruční knihovnou. Pro výtvarné a pracovní činnosti využíváme prostory a vybavení 1. třídy, pro ostatní činnosti školní tělocvičnu, sportovní hřiště za školou, lesní tělocvičnu, hřiště TJ Chvalčov, lesů a luk v nejbližším okolí školy, počítačovou učebnu. Pedagogičtí pracovníci se stále snaží zlepšovat a doplňovat materiální podmínky, zejména obnovu her a stavebnic a pomůcek pro výtvarné činnosti. Poplatky za ŠD byly zrušeny v roce 2006. Finanční prostředky poskytuje v plné míře zřizovatel nebo Klub rodičů ZŠ Chvalčov.

Personální podmínky ŠD

Pedagogické působení zajišťují jedna až dvě plně kvalifikované vychovatelky. Odbornost si budou prohlubovat v akreditovaných kurzech a samostudiem.

Vychovatelky se podílí na přípravě školních akcí.

9. Hygiena a bezpečnost v ŠD

Oddělení ŠD má maximálně 30 dětí

Oddělení využívá k odpočinkové činnosti koberce, pohovky, čtenářský koutek, k pracovním činnostem, stolním hrám apod. stoly, které nemají tradiční uspořádání

Oddělení je vybaveno umyvadlem, osvětlením, koberce jsou pravidelně vysávány a PVC myté mokrou cestou, místnosti jsou pravidelně větrány okny

Pitný režim je zajištěn, sociální zařízení je pro ŠD společné se školou.

Obědvají ve školní jídelně, při obědech dbají vychovatelky na dostatečné stravovací návyky.

Na začátku školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti a společenských normách v ZŠ, ŠD, na školním hřišti, při společných vycházkách a akcích. O poučení je veden záznam v přehledu VVP. V případě úrazu jsou žáci opětovně poučeni o prevenci bezpečnosti.

Lékárnička pro první pomoc je umístěna ve sborovně školy, telefonní čísla rodičů v případě úrazu jsou uvedena v zápisních lístcích a přehledu VVP.
Vychovatelky spolupracují s rodiči a třídní učitelkou a bezprostředně reagují na výchovné a jiné problémy.

Ve Chvalčově 1.9. 2022

Zpracovala vychovatelka ŠD Kateřina Žůrková